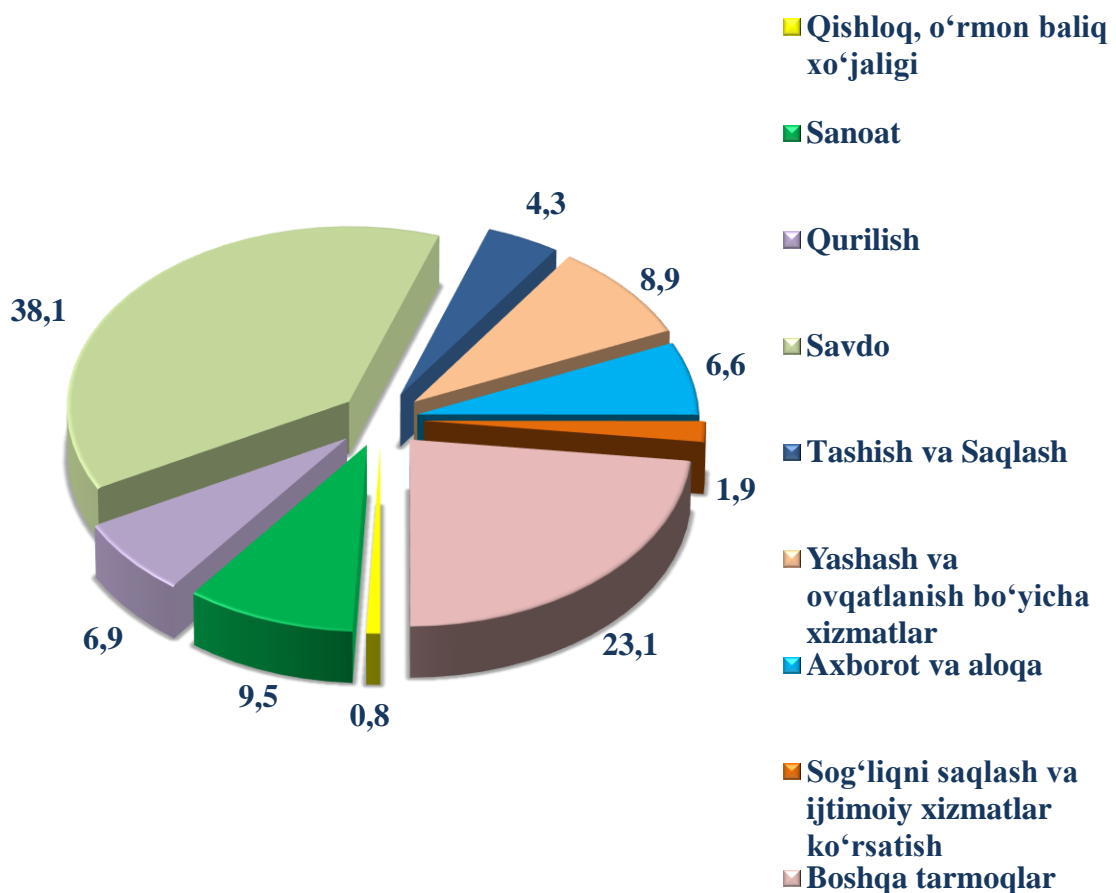

2024-yilning yanvar–sentabr oylarida 12 371 ta yangi kichik korxonalar va mikrofirmalar (fermer va dehqon xo‘jaliklarisiz) tashkil qilindi, bu o‘tgan yilning shu davriga nisbatan o‘shirish sur‘ati 99,9 % ni tashkil qildi.

Eng ko‘p kichik korxonalar va mikrofirmalar savdo sohasida (jami nisbatan 38,1%), sanoat tarmog‘ida (9,5 %), qurilish tarmog‘ida (6,9 %), yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar tarmog‘ida (8,9 %), axborot va aloqada (6,6 %), tashish va saqlash (4,3 %), sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmatlar (1,9 %), qishloq, o‘rmon, baliq xo‘jaligi (0,8 %) va boshqa tarmoqlar (23,1 %) tashkil etgan.

2024- yil yanvar-sentabr oylarida yangi tashkil etilgan kichik korxonalar va mikrofirmalarning iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha ulushi, foizda

2024- yilning yanvar–sentabr oylarida kichik tadbirkorlik sub‘ektlari tomonidan:

– sanoat mahsuloti ishlab chiqarish hajmi 48 992,7 mlrd.so‘mni (jami sanoat ishlab chiqarishining indeksi 38,8 %) ni tashkil qiladi;

– investitsiyalar hajmi 22 148,4 mlrd. soʻmlik (umumiy investitsiyalar hajmidagi ulushi 38,1 %) oʻzlashtirildi va 2023-yilning yanvar– sentabrga nisbatan oʻsish surʻati 131,3 % ni tashkil qildi;

– qurilish ishlari hajmi 28 723,4 mlrd.soʻmlik (qurilish ishlari umumiy hajmidagi ulushi 67,2 %) va 2023-yilning yanvar–sentabrga nisbatan oʻsish surʻati 104,6 % ni tashkil qildi;

– xizmatlar hajmi 84 228,0 mlrd.soʻmlik koʻrsatilib (jami xizmatlar hajmidagi ulushi 40,4 %), 2023-yilning yanvar– sentabga nisbatan oʻsish surʻati 111,3 % ni tashkil qildi;

– avtomobil transportida 45 931,1 ming.tonna yuk tashilib (jami avtomobil transporti yuk tashishdagi ulushi 38,7 %), 2023 yilning yanvar – sentabrga nisbatan oʻsish surʻati 106,1 % tashkil qildi;

– avtomobil transportida 761 821,2 ming.yoʻlovchi tashilib (umumiy yoʻlovchi tashishdagi ulushi 74,4%), 2023-yilning yanvar–sentabrga nisbatan oʻsish surʻati 102,2 % ni tashkil qildi;

– savdo hajmi 37 458,7 mlrd. soʻmlik chakana tovar aylanmasi shakllanib (umumiy chakana tovar aylanmasi hajmidagi ulushi 56,0 %), 2023-yilning yanvar–sentabrga nisbatan oʻsish surʻati 107,8 % ni tashkil qildi;

– tovarlar eksport hajmi 823,7 mln AQSh dollarni (umumiy eksport hajmidagi ulushi 20,7 %), 2023-yilning yanvar–sentabrga nisbatan oʻsish surʻati 92,3 % ni tashkil qildi;

Kichik tadbirkorlikning asosiy iqtisodiy koʻrsatkichlardagi ulushi

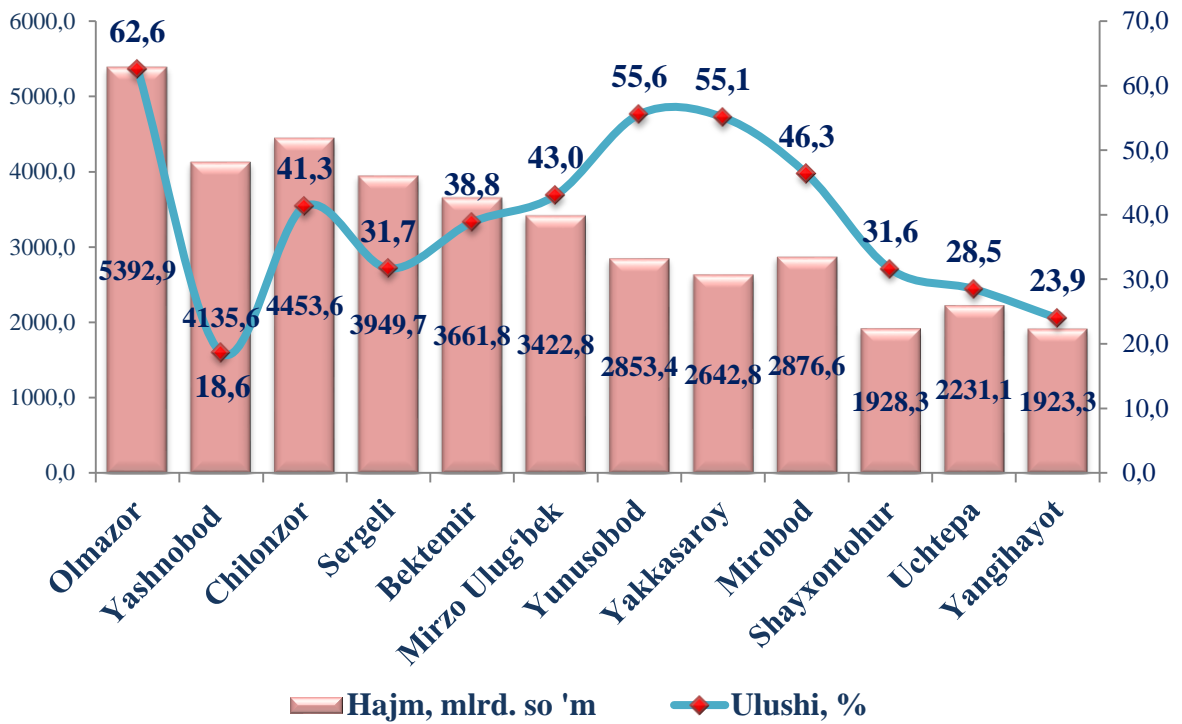
(umumiy hajmiga nisbatan mlrd.soʻmda)

Tumanlar boʻyicha eng yuqori sanoat mahsulotlarni ishlab chiqarish hajmi Olmazor (5392,9 mlrd.soʻm), Chilonzor (4453,6 mlrd. soʻm), Yashnobod (4135,6 mlrd. soʻm), Sergeli (3949,6 mlrd. soʻm), Bektemir (3661,8 mlrd. soʻm), Mirzo Ulugʻbek (3422,8 mlrd. soʻm), Mirobod (2876,6 mlrd. soʻm) tumanlar hissasiga toʻgʻri keladi.

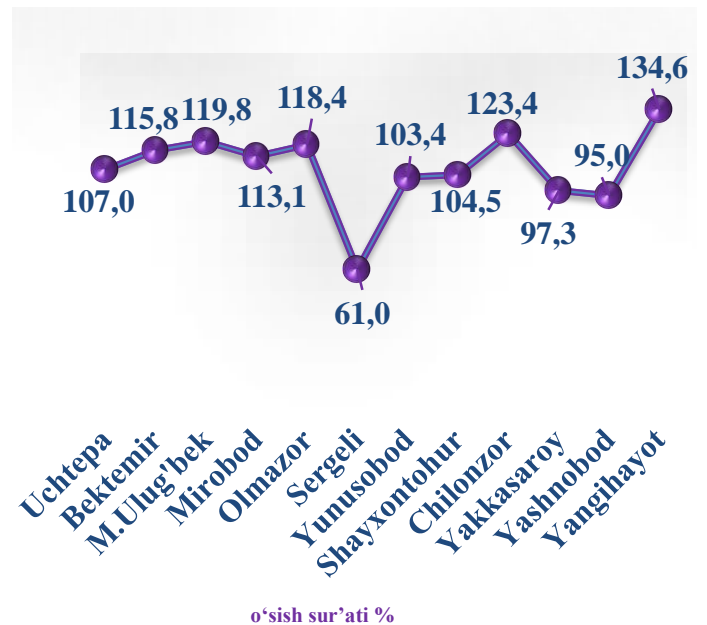
Yunusobod (2853,4 mlrd. soʻm), Yakkasaroy (2642,3 mlrd. soʻm), Uchtepa (2231,1 mlrd. soʻm), Shayxontohur (1928,3 mlrd. soʻm) va Yangihayot (1923,3 mlrd.soʻm) tumanlarda sanoat mahsulotlari ishlab chiqarish hajmi past boʻlib qolmoqda.

2024 -yil yanvar-sentabr oylarida hududlar bo'yicha kichik tadbirkorlik (biznes)da sanoat mahsuloti ishlab chiqarish hajmi va ulushi

2024- yil yanvar-sentabr oylarida hududlar bo'yicha kichik tadbirkorlik (biznes)da chakana tovar aylanmasi hajmi va o'sish sur'ati

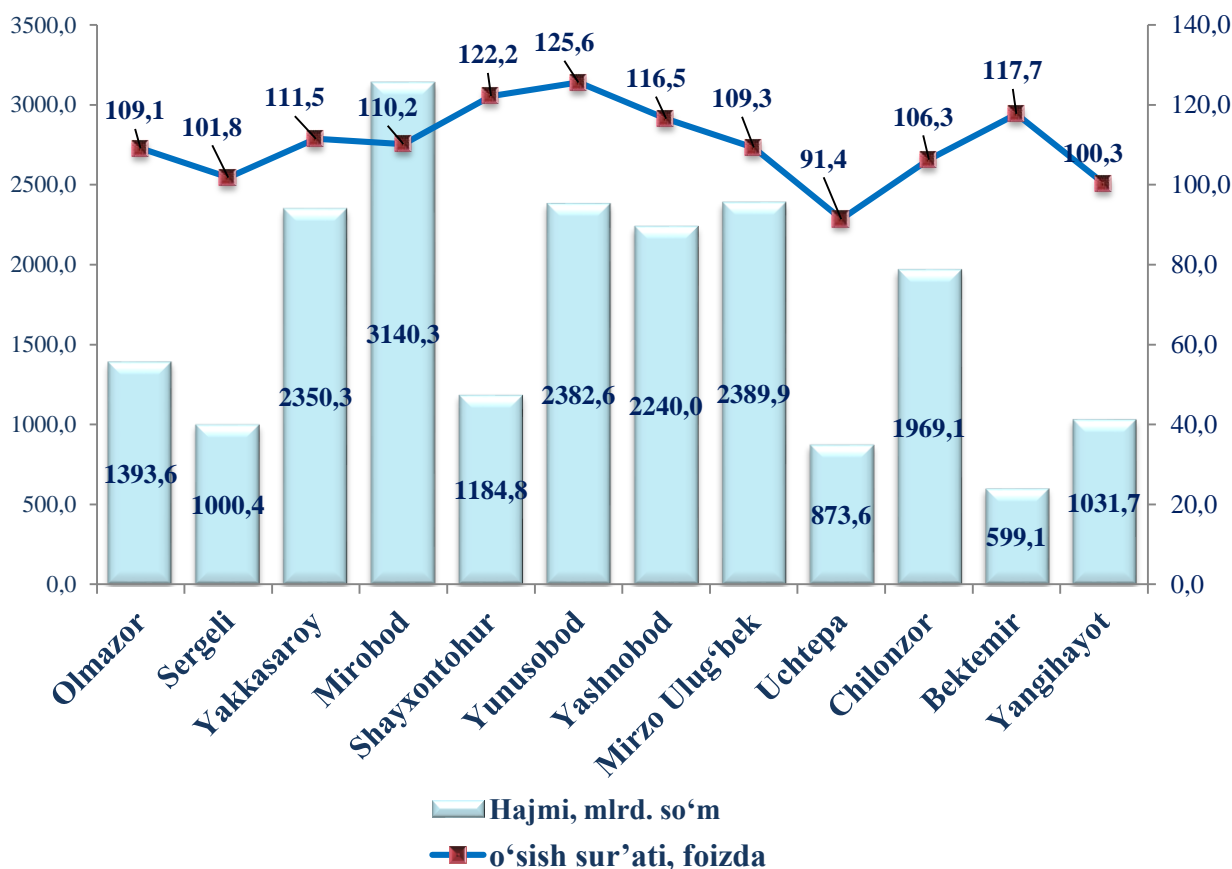

Chakana tovar aylanmasi bo'yicha eng yuqori hajm Chilonzor (7 614,1 mlrd.so'm), Uchtepa (4 915,8 mlrd.so'm), Yunusobod (3 871,9 mlrd.so'm), Shayxontohur (3 551,9 mlrd.so'm), Olmazor (2 818,7 mlrd. so'm) va Mirzo Ulug'bek (2 797,7 mlrd. so'm) tumanlari hissasiga to'g'ri keladi.

Shuningdek, tumanlar bo'yicha eng past chakana tovar aylanmasi Yashnobod (2 536,9 mlrd. so'm), Yakkasaroy (2 214,3 mlrd. so'm), Mirobod (2 186,7 mlrd. so'm), Bektemir (2 090,1 mlrd. so'm), Sergeli (1 228,9 mld.so'm) va Yangihayot (577,8 mlrd. so'm) tumanlari hissasiga to'g'ri keladi.

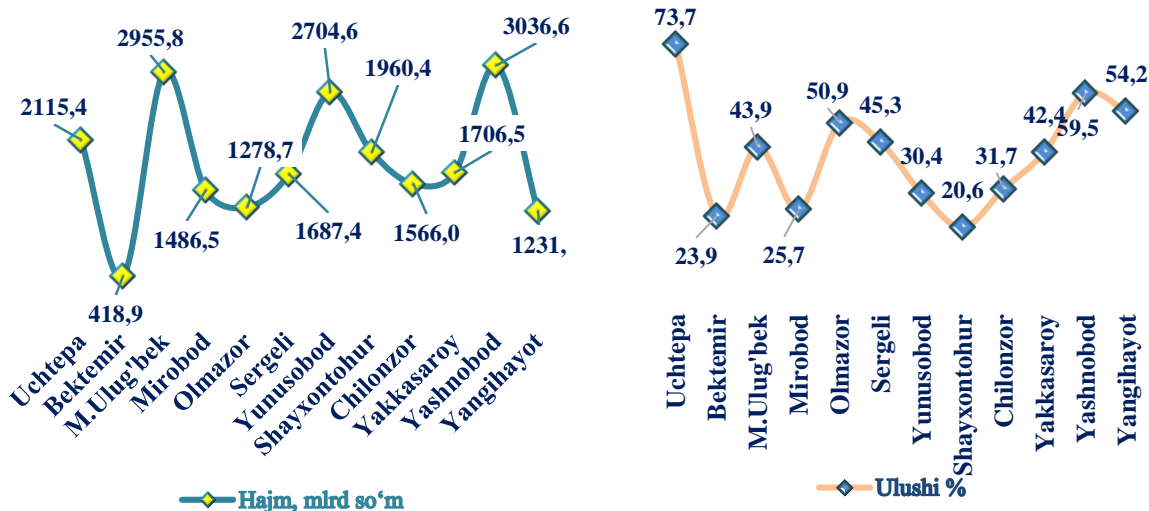
2024- yil yanvar-sentabr oylarida hududlar bo'yicha kichik tadbirkorlik (biznes)da bajarilgan qurilish ishlari hajmi va o'sish sur'ati

Qurilish sohasi bo'yicha eng yuqori hajmga ega bo'lgan Mirobod (3140,3 mlrd. so'm), Mirzo Ulug'bek (2390,0 mlrd.so'm), Yunusobod (2382,7 mlrd. so'm), Yakkasaroy (2350,3 mlrd. so'm) va Yashnobod tumani (2240,0 mlrd. so'm), tumanlariga to'g'ri keladi. Chilonzor (1969,1 mlrd. so'm), Shayxontohur tumani (1184,8 mlrd.so'm), Olmazor tumani (1393,6 mlrd.so'm), Sergeli tumani (1000,4 mlrd.so'm), Yangihayot tumani (1031,7 mlrd. so'm), Uchtepa tumani (873,6 mlrd.so'm) va Bektemir tumani (599,1 mlrd.so'm) qurilish sohasida past hajmga ega.

2024-yil yanvar-sentabr oylarida hududlar bo'yicha kichik tadbirkorlik (biznes)da investitsiya sohasi hajmi va ulushi

Investitsiya sohasi bo'yicha eng yuqori hajmlar Yashnobod (3036,6 mlrd. so'm) Mirzo Ulug'bek (2955,8 mlrd. so'm), Yunusobod (2704,6 mlrd. so'm), Uchtepa (2115,4 mlrd.so'm Shayxontoxur (1960,4 mlrd.so'm) Yakkasaroy (1706,5mlrd.so'm), Sergeli (1687,4 mlrd. so'm tumanlariga to'g'ri keladi. Mirobod (1486,5mlrd.so'm), Chilonzor (1566,0 mlrd. so'm), Olmazor (1278,7 mlrd. so'm), Yangihayot (1231,4 mlrd.so'm), Bektemir (418,9 mlrd. so'm) tumanlarida investitsiya hajmi past bo'lib qolmoqda.

2024- yil yanvar-sentabr oylarida hududlar bo'yicha kichik tadbirkorlik (biznes)da xizmatlar sohasi hajmi va o'sish sur'ati

Xizmatlar sohasida eng yuqori hajmlar Mirobod (10100,7 mlrd.so‘m), Yakkasaroy (9289,2 mlrd. so‘m), Yunusobod (8976,6 mlrd.so‘m), Mirzo Ulug‘bek (8 345,4 mlrd. so‘m),Chilonzor(6115,2mlrd.so‘m),Yashnobod (7305,0 mlrd. so‘m) va Shayxontoxur 5850,5 mlrd. so‘m) Olmazor (5289,7mlrd.so‘m), tumanlariga to‘g‘ri keladi.

Eng past xizmat hajmiga ega bo‘lgan Sergeli (3894,3 mlrd.so‘m), Uchtepa (4052,7 mlrd.so‘m), Bektemir (2584,1mlrd.so‘m) va Yangihayot (1207,3 mlrd.so‘m) tumanlari hisoblanadi.

2024- yil yanvar-sentabr oylarida kichik tadbirkorlikning hududlar bo‘yicha iqtisodiy faoliyat turlari kesimida ulushi, foizda

	Sanoat	Qurilish	Xizmatlar	Chakana savdo
Toshkent shahri	38,8	67,2	40,4	56,0
<i>tumanlar:</i>				
Bektemir	38,8	57,0	40,5	86,4
Mirzo Ulug‘bek	43,0	72,9	45,8	52,9
Mirobod	46,3	66,9	51,6	42,9
Olmazor	62,6	65,3	37,5	59,6
Sergeli	31,7	83,9	40,9	36,5
Uchtepa	28,5	84,1	40,5	82,0
Chilonzor	41,3	71,9	31,8	67,5
Shayxontohur	31,7	41,2	28,7	48,8
Yunusobod	55,6	41,5	30,6	56,6
Yakkasaroy	55,1	69,5	58,9	41,5
Yashnobod	18,6	78,7	47,3	45,4
Yangihayot	23,9	73,6	42,2	55,1

Tumanlar bo‘yicha sanoat mahsulotlarni ishlab chiqarish bo‘yicha eng yuqori ulush Olmazor (62,6 %), Yunusobod (55,6%), Yakkasaroy (55,1%), Mirobod (46,3%), Chilonzor (41,3%), Mirzo Ulug‘bek (43,0%), Shoyxontoxur (41,2%), Bektemir (38,8%), Sergeli (31,7%), Uchtepa (28,5%), Yangihayot (23,9%),va Yashnobod (18,6%) tumanlariga to‘g‘ri keladi.

Qurilish bo‘yicha eng yuqori ulush Uchtepa (84,1%), Sergeli (83,9%), Yunusobod (78,7%), Yangihayot (76,9%) Mirzo Ulug‘bek (72,9%),Chilonzor (71,9%), Yakkasaroy (69,5%), Mirobod (66,9%), Olmazor (65,3%), Bektemir (57,0%), Yashnobod (55,6%), va Shayxontoxur (41,2%), tumanlariga to‘g‘ri keladi.

Xizmatlar sohasida eng yuqori ulush Yakkasaroy (58,9%) Mirobod (51,6%), Mirzo Ulug‘bek (45,8%), Yangihayot (42,2%) Sergeli (40,9%), Uchtepa (40,5%), Bektemir (40,5%), Olmazor (37,5%) Chilonzor (31,8%), Yashnobod (30,6%), Yunusobod (30,6%) va Shayxontohur (28,7%) tumanlariga to‘g‘ri keladi.

Chakana savdo aylanmasida eng yuqori ulush Bektemir (86,4%), Uchtepa (82,0%), Chilonzor (67,5%), Olmazor (59,6%), Yunusobod (56,6%), Yangihayot (55,1%), , Mirzo Ulug‘bek (52,9%), Shayxontohur (48,8%), Yashnobod (45,4%), Mirobod (42,9%) Yakkasaroy (41,5%) va Sergeli (36,5%), tumanlariga to‘g‘ri keladi.

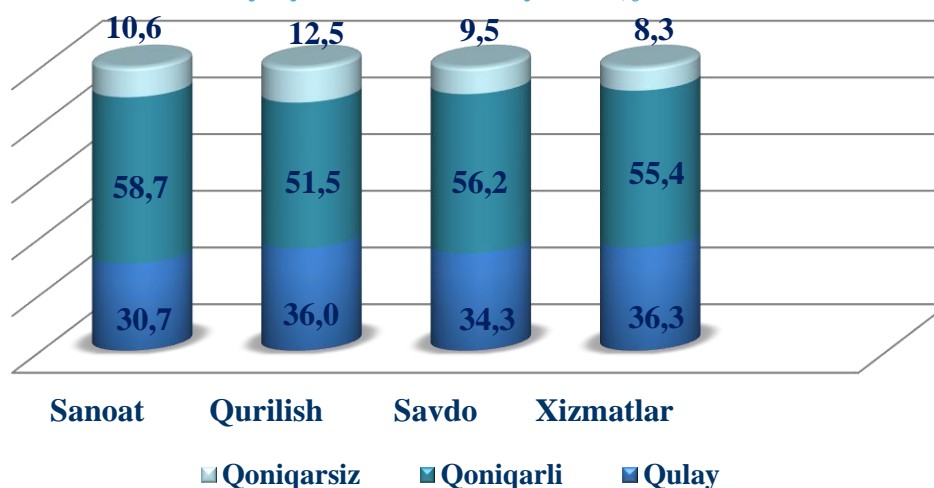
2024-yilning yanvar–sentabr oylarida kichik tadbirkorlikning YAHMdagi ulushi 50,7 % ni tashkil qildi (2023-yilning yanvar– sentabr 51,2 %), YAHM tarkibi o‘tgan yilga nisbatan 0,5 foizga kamaygan.

Iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha 2024-yil yanvar– sentabr oylari yakunlariga ko‘ra, mikrofirma va kichik korxonalarda tanlanma kuzatuvlar o‘tkazildi. Unda 4056 dan ortiq respondentlar ishtirok etdi.

Kuzatuv ma‘lumotlari tahlili, sanoat sohasida respondentlarning 30,7 % i qulay va 58,7 % esa qoniqarli, qurilish sohasida 36,0 % qulay va 51,4 % esa qoniqarli, savdo sohasida 34,3 % qulay va 56,2 % qoniqarli, xizmatlar sohasida 36,3 % qulay va 55,4 % qoniqarli ni tashkil qilganini ko‘rsatdi.

Joriy iqtisodiy vaziyatga pessimistik ruhda yondashganlar xizmatlarda 8,3 %, qurilishda 12,6 %, savdoda 9,5 % va sanoatda 10,6 % ni tashkil qildi.

Kichik tadbirkorlikda iqtisodiy vaziyatni tarmoqlar kesimida baholash 2024- yil yanvar-sentabr oylarida, foizda

Tahlil natijalaridan kelib chiqib, yangi tashkil etilgan kichik korxonalar va mikrofirmalarga biznes muhitini yaxshilash uchun ko‘rilayotgan chora-tadbirlar natijasida respondentlar yaqin istiqbolda umumiy iqtisodiy vaziyatning yaxshilanishini ijobiy baholayotganligini xulosa qilish mumkin.

STATISTIK KO'RSATKICHLARGA IZOHLAR

Tadbirkorlik faoliyati (tadbirkorlik) – tadbirkorlik faoliyati subyektlari tomonidan qonun hujjatlariga muvofiq amalga oshiriladigan, o'zi tavakkal qilib va o'z mulkiy javobgarligi ostida daromad (foйда) olishga qaratilgan tashabbuskorlik faoliyatidir.

Tadbirkorlik faoliyati subyektlari (tadbirkorlik subyektlari) belgilangan tartibda davlat ro'yxatidan o'tgan hamda tadbirkorlik faoliyatini amalga oshirayotgan yuridik va jismoniy shaxslardir.

Yuridik shaxs – o'z mulkida, xo'jalik yuritishida yoki operativ boshqaruvida alohida mol-mulkka ega bo'lgan hamda o'z majburiyatlari yuzasidan ushbu mol-mulk bilan javob beradigan, o'z nomidan mulkiy yoki shaxsiy nomulkiy huquqlarga ega bo'la oladigan va ularni amalga oshira oladigan, majburiyatlarni bajara oladigan, sudda da'vogar va javobgar bo'la oladigan tashkilot yuridik shaxs hisoblanadi.

Yuridik shaxslar mustaqil balans yoki smetaga ega bo'lishlari kerak.

Tadbirkorlik subyektlari o'z faoliyatlarini muvofiqlashtirish, shuningdek, o'z huquqlari va manfaatlarini ifoda etish hamda himoya qilish maqsadida, notijorat tashkilotlar bo'lgan uyushmalarga (ittifoqlarga) va boshqa birlashmalarga birlashishi mumkin.

Chakana savdo bu – oxirgi foydalanuvchilarga tovarlar va xizmatlar sotish bilan bog'liq iqtisodiy faoliyat.

Ulgurji savdo bu – katta miqdordagi tovarlarni sotishni o'z ichiga olgan iqtisodiy faoliyat.

Kichik va o'rta biznes - mustaqil mulk egaligiga, xo'jalik faoliyatini mustaqil tashkil etishga asoslangan va o'z tarmog'ida hukmron mavqe tutmaydigan biznes. Turli mamlakatlarda kichik va o'rta biznes sub'yektlari maqomini belgilab beruvchi mezonlar sifatida korxonada band bo'lgan ishlovchilar soni, korxonaning tovar aylanmasi, aktivlar, kapitalar, foyda miqdori va boshqa ko'rsatkichlardan foydalaniladi. O'zbekistonda kichik va o'rta biznes sub'yektlarini aniqlashda korxonada ishlovchilar soni mezon qilib olingan.